

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 270. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299309187808.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

44. En Vise om Verdens Suig

Visen har udhævet akrostikon: IOHAN CHRIST **3-4**Siungis . Naffn, etc] Th 138. - **1,1**Rosens Lund] rosengården, blomsterhaven. - **1,2**bede] jage - **1,5-6**Saa komme] jf.DgO II 37 nr.303 - **1,7**Thi] derfor - **1,7**vende] vende om. - **1,9**fromme] gavne - **2,4**taar] tør - **2,6**skende] beskæmme, tale ilde om - **2,9**Frynt] ven. - **2,9**Frende] slægtning - **3,1-2**Huo Ræff. omsee] citeret af Peder Syv, DgO VII nr. 13019, jf. II 88 nr.1870, VII: 1 nr.5486 og 8748 - **3,3**Klaffer] bagtaler. - **3,4**at] ad, til - **3,7**Var dig] tag dig i agt - **3,9**hoss] blandt. - **4,1-2**Ackeley. luct] om den lugtløse og derfor mindreværdige akeleje jf. ArreboSS I 277,11.13 I Matthias Moths håndskrevne ordbog A 81 bruges vendingen i str.4,1-2 om en smuk jomfru, som er tabelig jf. ODS 1,383 - **4,3**put] rent, uskyldigt - **4,7**aff Lungen] med munden, uden at hjertet er med deri, jf. Da.Viser nr.9,14 (BH 40,15), 238,1, 248,4. Om falske løfter med tungen og lungen også Th 361v str.6 og Ravn III nr.99,7 Loffuer sig from oc god/ Oc tro aff Hierte oc Mod/ Men Tungen oc Lungen/ Taler mod ræt oc skæ . - **4,8**sætter paa en gunge] leder på glatis. Gunge betyder dels gyng, dels gyngende grund - **5,1**tage faare] beslutte - **5,3**obenbare] røbe, lægge blot. - **5,4**legge 271 vind] anstrenge sig. - **5,5**vndfalde] svigte. - **5,7**trolige] vedholdende. - **5,8**for] frem for - **5,9**Skytzherr] beskytter. - **5,9**frj] sikker, fast; skattefri (om adelen), derfor: adelig. - **6,5-6**slide.. hen] henleve (under besværlige forhold) - **6,7**bide] bie, blive.

Optrykt BH 248; BrandtUdvalg 33-34; Vb-1914 46-48; Udvalg 20-21. Litt.: Christensen 111, C.Raunkjær: Planterne i den religiøse digtning, især salmedigtningen Kbh.1931 107-08; Frandsen 83-85, Friis 535; Schjørring 36.

Sammenstilling af rosens lund og falske venner kendt fra folkevisen. DgF IV nr.230,1: »Ridder tager høg, och suenn denn tager hundtt/ - Min venner ere mig saa faa. - / saa rider hannd i rossens-lund./ Mannd finder icke enn iblandt tiffue/ ther mannd tør lide paa.«

Optaget i Udk42 uden udhævet akrostikon. I Alard.1643 aftrykt med 1.str. Dernæst i Udk53, M-C m.fl med disse varr. **1,4** ey] icke Udk42. - **2,4** taar] tør Udk42 - **2,7** huo] hvor Udk53. - **2,7** hin] den M-C. - **3,1** Ræffue] Reff M-C; ref Paulli. - **3,3** ere] er Udk53. - **3,4** at] ad Udk42. - **3,6** høyren] hviden Udk53. - **3,7** Var] Vare Udk42. - **3,8** Forrædere] Fortrædere Udk42; Forædere Udk53. - **4,4** farffue] føye M-C - **4,7** Lungen] Tungen Udk53. - **5,8** æret] ære M-C. - **6,1** Himmel] Himmels M-C

Medens Udk42 ud fra læsemåden i 1,1 og 1,2 skønnes at have benyttet en udg. som HVNW, bygger Udk53 og M-C på traderingen uden for Vb Paulli står tydeligt i gæld til M-C.

Som skillingsvise i »To skønne Aandelige Viser, Den Første Om lomfru Thøre Som saadan begyndes lomfru Thore lille, gaar sig i Afvelgaard; Og Den Anden Om Verdens Svig og falske Venner, leg gick mig udi Rosens Lund Siungis med den Thon Vag op, vag op udi Guds Navn« Tryckt Aar 1719 Der kendes fem forskellige oplag, DgF II 554, Bibl.Dan I 370, V 59.